

Iščejo se nove poti

Politično ustrojstvo Evrope dobiva nove osnove, politično življenje nove oblike. Prejšnje mednarodne razmere je določalo ravnotežje velesil. Sedaj je to ravnotežje porušeno. Saj tudi prej ni bilo tako utrjeno, da bi vzdržalo vse sumke in udarce. Leta 1914. se je tako zazibalo, da je moralo odločiti orožje ter zopet vpostaviti red. Sedanja vojna je po svojem dosedanem poteku evropsko ravnotežje nadomestila s prevlastjo osiščnih držav Berlin-Rim. S tako spremenjenim položajem so združene gotove posledice, ki so postale več ali manj neizogibne.

Teh posledic ne izvajajo vse države v isti meri in obliki. Zanimiv primer nudi Francija, ki je bila v vojni z Nemčijo poražena. Francija še vedno išče načina, kako bi svoje notranje prilike prilagodila svetovnemu položaju. O tem, da je sprememba nujno potrebna, so prepričani vsi Francozi. Saj so prejšnje družabne in politične ustanove povsem odpovedale v krvavem spopadu, ki je spravil obstoj Francije kot velesile v največjo nevarnost. Fransonstvo, marksizem in komunizem: to je tista usodna trojica, ki je Francijo demoralizirala, oslabilila ter pahnila v prepad.

Kako se naj dvigne in kam naj krene? To je vprašanje, ki je v njem utelešena vsa nesreča Francije in vsa težka briga za njeno bodočnost. Slično vprašanje je stalo pred Francijo pred 70 leti po njenem porazu, ki ga je tudi povzročila Nemčija. Takrat je Francija krenila na levo: proglasila je republiko, ki jo je naslonila na načelo laži-svobodoumne demokracije. Kam bo krenila sedaj? Mar zopet na levo, v še hujšo nesrečo in še nevarnejši

prepad? To je nemogoče, to bi bil samomor naroda. Francija išče sredino med demokratično in avtoritarno (z močno roko vladano) državno obliko. Doslej se ji še ni posrečilo najti tisto sredino, ki bi bila prilagojena sedanjemu svetovno-političnemu položaju in hkratu v skladu z dušo francoskega naroda.

Izmed nevtralnih, v vojno nezapletenih držav je Švica pomaknjena v prvo vrsto tistih držav, ki iščejo novo orientacijo. Vojna med velesilami je hkratu najostrejši spopad med dvema političnima svetovnima nazoroma. Na eni strani je demokracija, ki hoče posamezniku zagotoviti čim največjo osebno, politično in gospodarsko svobodo. Na drugi strani je totalitarna (celotnostna) država, ki je najvišji cilj vsakega poedinca, in ki ji je namen največje stopnjevanje moči, ki ne pozna nobenih drugih pravnih in moralnih ovir, kot svoj lastni zakon. Švica hoče ostati to, kar je po svoji zgodovini bila doslej: zveza avtonomnih pokrajin, ki so se združile v obrambo svojih interesov in svoje samobitnosti. Demokratičnost, ki je osnovna ideja Švice kot države, pa ni in ne sme biti neomejena svobodnost. To je nauk velike francoske demokracije, ki se je zrušila pod težkimi udarci nemškega orožja. Človek kot državljani ima ne samo pravice, marveč tudi dolžnosti do naroda in države, in te dolžnosti stojijo danes v prvi vrsti.

To je nauk iz zmagovite ideologije (idej in načel) totalitarnih držav. Ni ta ideologija za vse države. Mussolini je svojčas večkrat poudaril, da fašizem ni blago za izvoz. Ni fašizem in nacionalni socializem za vse države. So v nekaterih državah takšne prilike, da v njih

ne more vzrasti fašistična totalitarna državna zgradba. Romunija išče po težki ozemeljski izgubi, ki je obširne dele njenega državnega ozemlja dodelila Rusiji, Madžarski in Bolgariji, svojo rešitev v popolni pridružitvi totalitarni državni ideologiji. Bodočnost bo pokazala, ali in kako bo uspel ta državno-politični poskus, ki se je ta mesec začel.

Naša država je obdana od dveh mogočnih držav, ki imata načrtno organizirano narodno gospodarstvo in na čelu vsemu državnemu in ljudskemu življenju do najvišje stopnje razvito državno oblast. To je dejstvo, ki mu morajo posvečati večjo pozornost ne samo pristaši tako-zvane obnove, marveč vsi, ki stojijo v javnem življenju. Brezskrbnost bi bila ne samo politična napaka, marveč tudi politična nevarnost. Brez novih potov tudi mi ne moremo naprej. Potrebna je nova orientacija našega gospodarstva, nad katerim mora vladati in bedeti krepka uravnavalna roka državne oblasti. Brez take roke bi narodno gospodarstvo ne moglo doseči v sedanjih težkih razmerah svojega pravega in prvega namena: oskrbeti ljudstvo z živili in gmetnimi dobrinami. Porasti mora avtoriteta (ugled in moč) države na političnem področju. Naša država je sestavljena iz treh bratskih narodov z lastno bitnostjo, zgodovino in kulturo. Njena naloga je, da samobitnost, samostojnost in samopravnost teh treh narodov brani in goji. Ti trije bratje pa bodo skrbeli, da bo njih skupni državni dom krepko zgrajen, da bo moč naše države neomajna in njena trdna in lepa bodočnost zagamčena in zavarovana z vsemi sredstvi. Temu lepemu smotru naj služijo tiste nove poti, ki se tudi pri nas iščejo.

Vrednost zemlje je večja od zlata!

Vse je minljivo — zemlja je večna

V sedanjih nemirnih časih nam posebno stoji pred očmi minljivost vsega, kar je še pred kratkim imelo neprecenljivo vrednost. Še celo zlato, kot najvidnejši predstavnik sreče in bogastva, danes ne pomeni skoraj nič, kar se lepo vidi pri narodih, ki so se do nedavna kopal v zlatu, a so čez noč postali največji reveži.

Vendar enega vse sile tega sveta ne morejo izpodkoptati. Zemlja, iz katere smo izšli, je še vedno ohranila svojo vrednost, stalnost in privlačnost. Naj se že na svetu obrača tako ali tako, zemlja je in ostane večni simbol mirnega življenja v sreči, ki je nič na svetu ne more nadomestiti.

Dokaz te resnice je lov za zemljo

Pisma zgodovine nas za dolga stoletja nazaj uče, da je bil pravi lastnik zemlje in gospodar dežele le tisti, ki je posedal zemljo. Temu namenu je služilo srednjeveško podeljevanje zemlje gotovim rodbinam, ki so bile naklonjene vladarjem (grofje). Iz istega razloga neomejene moči nad narodom se poddržavljala zemlja danes v Rusiji. Boljševizem prav dobro ve, da komur pripada zemlja, temu pripada tudi ljudstvo, ki na tej zemlji biva, kajti baš z zemljo se vzame narodu vsaka možnost, uveljavljati svojo svobodno voljo. Zato je narod brez zemlje narod tlačanov, kot je to bil primer v srednjem veku.

Danes, ko — kakor rečeno — celo zlato izgublja svojo veljavo radi današnjih nemirnih in nesigurnih razmer, se je spet z vso ostrino začelo uveljavljati načelo, da je treba narod iz zemlje izriniti na ta način, da se mu na en ali drug način skuša odvzeti zemlja, dobro vedoč, da bo narod suženj tistega, ki bo zemljo posedal. To načelo se je začelo z vso peklensko zlobnostjo uveljavljati tudi v naši lepi Sloveniji, in to predvsem v obmejnih krajih.

Prisilni odvzem zemlje se sicer ne vrši. Skuša se pa našemu slovenskemu kmečkemu ljudstvu odvzeti zemlja na ta način, da se za vsako ped ponujajo velike vsote danes malo vrednega denarja, ki bo morda jutri že samo navaden papir. To ogabno delo vrše v glavnem tuje govoreči denarni judovski mogočniki, ki za denar služijo tistemu, ki jih sicer na videz preganja. Ti judje iz vsakega svetovnega dogodka kujejo svoj dobiček in tako so se znali kaj hitro prilagoditi novemu položaju v Evropi. Z enega vodilnega konjička so skočili na drugega, samo da lahko varno nalože svoj denar. Poleg teh tujih judovskih plačancev hočejo svoje premoženje naložiti v zemljo tudi vsi ostali denarni mogočniki, ki pa prav tako nimajo nič skupnega ne z našim narodom, še manj pa z našim delovnim kmečkim stanom.

Vsiljeno borbo za zemljo moramo izvojevati v svoj prid

Borba za našo sveto slovensko zemljo se je začela. Začeli so jo s pomočjo malo vrednega denarja našemu narodu sovražni tuji elementi. Ta nekrvava borba je po svojih usodnih posledicah hujša in usodnejša od še tako krvavih vojnih spopadov.

Vendar ima v tej borbi naš narod v rokah vse pogoje za dosego svoje zmage, kajti na tej zemlji še prebiva naše slovensko kmečko ljudstvo. Slovenski kmetje tvorijo v tej borbi nepremagljiv obrambni zid, ki naj v prvi vrsti brani kmečki narod sam in s tem v zvezi ves ostali slovenski narod. Nepremagljiv obrambni zid tvori v tej kruti borbi za zemljo trdna in odločna volja naših slovenskih kmetov, da za noben denar ne bodo prodali niti koščka svoje zemlje, posebno ne, če jo kupuje tujec ali pa tak, ki je ne misli sam obdelovati.

Kmetje, držite svojo zemljo! Niti koščka je ne odstopite, kajti čeprav vam za zemljo ponujajo še tako bajne vsote, vam to ne bo prav

nič pomagalo, kajti denar je danes minljivo vrednosti in si z njim prav nič ne boste mogli pomagati. Svojo pravo vrednost v teh časih ohranja samo zemlja, katere lastnik ste. Kdor bi se v teh časih polakomnil denarja in svojo zemljo prodal, je podoben neumnežu, ki je svoj zaklad iz zlata in biserov dal za kup malovrednih lončenih izdelkov, katere mu je že čez nekaj dni majhna nezgoda spremenila v kup črepinj. Da ne bo vam, slovenski kmetje, zaklad, ki ga v obliki zemlje držite v svojih rokah, postal v kratkem času kup ničvrednih črepinj, držite svojo zemljo in je pod nobenim pogojem, še za tako bajne vsote, ne odstopite nikomur!

Na branik stopimo vsi!

Zemlja ni samo simbol kmečkega ljudstva, ampak simbol vsega naroda. Zemlja se ne sme ceniti kot podjetje in tovarna zgozlj z vidika dobička in obrestovanja v njo vloženega denarja, ampak pravilno tako kot zasluži, namreč kot najvišje, kar je narodu dano, brez ozira na to, ali se to obrestuje in prinaša dobiček ali ne.

Kmetje to tudi delajo in tako lahko razumemo njih borbo in tožbo za zemljo. Vsa vas sprejme nekam neprijazno v svojo sredo že gospodarja iz sosednje fare, kateri ostane med vaščani vedno le tujec še tja do tretjega ali četrtega kolena. Vse to izvira iz globoke kmečke zavesti, da je zemlja in grunt več kot denar in dobiček, več kot lepa postava in uglajenost. Kmet že torej sam zna prav dobro ceniti vrednost zemlje, katero skrbno obdeluje od ranega dneva do trde noči brez vprašanja, ali se to izplača ali ne. Toda kljub temu se tu in tam pripeti, da omaga in je prisiljen ta ali oni košček zemlje prodati, ali mu pa morda poženejo vse posestvo na boben.

To težko stanje, v katerega od časa do časa zapade naš kmet, je dobro sprevidel rajni